

Міністерство освіти й науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничий факультет
Кафедра географії та методики її викладання

Дипломна робота
магістра

з теми: «**ТУРИСТИЧНА ІНФРАСТРУКТУРА ГОРОДОЦЬКОГО
РАЙОНУ: РОЗМІЩЕННЯ, ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТОК**»

Виконала: студентка 2 курсу,
групи Geo1-M18
спеціальності 014 Середня освіта (Географія)
за освітньою програмою Географія
Касіян Тетяна Андріївна

Керівник:
Мендерецький В. В., доктор педагогічних наук

Рецензент:
Гарбар В. В., кандидат географічних наук

Кам'янець-Подільський – 2019 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕНЬ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	5
1.1. Поняттєво-термінологічний апарат.....	5
1.2. Історичні аспекти досліджень туристичної галузі Городоцького району.....	7
1.3. Методика та методологія досліджень.....	12
1.4. Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях.....	15
РОЗДІЛ 2. ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ УМОВИ ТА РЕСУРСИ ГОРОДОЦЬКОГО РАЙОНУ.....	20
2.1 Загальна географічна характеристика території дослідження....	20
2.2. Природні туристично-рекреаційні умови та ресурси Городоцького району.....	25
2.3. Соціокультурні туристично-рекреаційні ресурси Городоцького району.....	33
РОЗДІЛ 3. ТУРИСТИЧНА ІНФРАСТРУКТУРА ГОРОДОЦЬКОГО РАЙОНУ.....	40
3.1. Сутність та критерії виокремлення туристичної інфраструктури	40
3.1. Територіальна організація інфраструктурних об'єктів Городоцького району.....	49
РОЗДІЛ 4. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ГОРОДОЦЬКОГО РАЙОНУ.....	57
4.1. Проблеми функціонування туристичної інфраструктури Городоцького району.....	57
4.2. Перспективи розвитку туристичної інфраструктури Городоцького району.....	60
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Одним із основних факторів ефективного розвитку туристичної галузі будь-якого регіону є належний рівень сформованості туристичної інфраструктури. Оскільки, якщо поодинокі туристи-екстремали можуть змиритися з відсутністю доріг чи обмеженою кількістю місць для проживання, то організація масового туризму передбачає обов'язкову наявність необхідних закладів для проживання, харчування, відпочинку, шляхів доїзду та ін. Причому вони мають бути диверсифіковані як за комфортністю умов так і за ціновим сегментом.

Зважаючи на постійне зростання ринку туристичної сфери України та світу, постає необхідність комплексного планування розвитку туристично потенційних територій, з врахуванням в першу чергу інфраструктурних елементів. Саме ефективно діюча сучасна туристична інфраструктура є важливим чинником формування конкурентоспроможної туристичної галузі, яка може стати локомотивом для Поділля та Городоцького району зокрема.

Вивченню даного питання присвячені праці багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема: О. Ф. Балацького, Л. П. Брагинського, З. В. Герасимчук, Б. М. Данилишина, О. О. Іщука, Т. І. Козаченка, В. С. Кравціва, Ю. П. Лебединського, С. С. Левківського, В. З. Миська, Г. О. Пархоменка, В. М. Степанова, О. М. Теліженко, М. А. Хвесика, Л. П. Царика, В. О. Шевченка, А. С. Яцика та багатьох інших.

Мета і завдання дослідження. Метою досліджень є вивчення сучасних особливостей функціонування, територіального розміщення та перспектив розвитку туристичної інфраструктури Городоцького району Хмельницької області.

Для досягнення мети було поставлено такі *завдання*:

- проаналізувати сучасні теоретико-методологічні засади та історичні аспекти досліджень туристичної інфраструктури;
- охарактеризувати основні туристично-рекреаційні умови та

ресурси Городоцького району Хмельницької області;

- встановити особливості територіальної організації інфраструктурних об'єктів Городоцького району Хмельницької області;

- визначити ключові проблеми функціонування та пріоритетні заходи з оптимізації розвитку туристичної інфраструктури Городоцького району Хмельницької області.

Об'єкт дослідження – туристична інфраструктура Городоцького району Хмельницької області.

Предмет дослідження – особливості функціонування, територіального розміщення та перспективи розвитку туристичної інфраструктури Городоцького району Хмельницької області.

Методи дослідження. В процесі наших досліджень ми застосовували як загальногеографічні методи – статистичний, математичний, польових спостережень, порівняльно-географічний, систематизації, групування, графічного, картографічного, статистичного аналізу так і спеціальні – просторового аналізу, типізації та картографічного моделювання.

При зборі первинних матеріалів нами опрацьовано велику кількість найрізноманітніших джерел, зокрема, монографій, статей, фондів матеріалів і наукових збірників обласних та районних установ, а також низка картографічних матеріалів.

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота складається із вступу, чотирьох розділів, висновків та списку використаних джерел (92 найменування) та додатків. Робота проілюстрована 11 рисунками, містить 3 таблиці. Загальний обсяг роботи – 81 сторінка.

ВИСНОВКИ

Проведені нами дослідження туристичної інфраструктури Городоцького району Хмельницької області із застосуванням низки загальногеографічних методів та підходів до вивчення, дали змогу сформулювати висновки та рекомендації, що забезпечують вирішення основних завдань роботи відповідно до поставленої мети.

1. Сучасні дослідження туристичної сфери базуються на комплексному загальногеографічному підході, з виокремленням туристичної інфраструктури, як ключового елемента ефективного територіального розвитку. Головні об'єкти дослідження висвітлюються з економічної, екологічної та соціальної позицій, що дозволяє максимально об'єктивно відобразити існуючі зв'язки та спрогнозувати подальші напрями розвитку туризму в цілому. Систематичні дослідження туристичної інфраструктури Городоцького району здійснювалися тривалий час, й особливого зорієнтованого вивчення набули в другій половині ХХ століття.

2. Територія дослідження надзвичайно багата на природні та соціокультурні туристично-рекреаційні ресурси. Найбільша їх концентрація спостерігається в межах товтрового пасма із яскраво вираженим Сатанівським ядром. Основу туристичного потенціалу становлять гідрогеологічні (Збручанське родовище), геологічні (відслонення вздовж річок та товтровий масив), соціокультурні (сакральні, оборонні споруди та освітньо-розважальні заклади) ресурси. В цілому регіон володіє значним неосвоєним туристично-рекреаційним потенціалом.

3. Територіальний розподіл туристичної інфраструктури в межах Городоцького району, характеризується чіткою вираженістю концентрації в межах двох туристичних ядер: Сатанівського та Городоцького, що зумовлено історичними аспектами розвитку території та власне комерційною необхідністю, яка особливо проявляється в галузевих відмінностях інфраструктурних об'єктів. Зокрема, в Сатанівському туристичному ядрі,

переважають інфраструктурні об'єкти, які безпосередньо створювались для забезпечення комфорту відпочиваючих осіб в лікувальних санаторіях і лише частково для мандруючих туристів. В Городоцькому туристичному ядрі, туристична інфраструктура насправді формувалась як елемент забезпечення необхідних умов проживання місцевого населення та проїжджаючих мандрівників. Окрема зорієнтованість на туриста практично відсутня.

4. Основні проблеми розвитку туристичної інфраструктури Городоцького району пов'язані з низькою якістю під'їзних шляхів, локалізованою концентрацією закладів проживання та недостатнім забезпеченням інформаційними ресурсами. Окрім того, при збільшенні туристичного потоку, значно зростає екологічне навантаження, що за умови існуючого рівня розвитку комунальної сфери, призведе до проблем зі сміттям та фізичного знищення цінних природних об'єктів. Вирішення цих та інших проблем можливе за умови ефективного планування розвитку території та пошуку оптимальних шляхів інвестування.

В цілому можна зазначити, що зважаючи на сучасний стан розвитку та територіальної організації інфраструктури Городоцького району, виникає необхідність розробки нових стратегій з оптимізації туристичного сектору району, оскільки саме недостатня сформованість туристичної інфраструктури є блокуючим елементом з використання туристично-рекреаційного потенціалу території.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александрова А.Ю. Теоретические основы географии туризма. Туризм и культурное наследие. Межвузовский сборник научных трудов. / А.Ю. Александрова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_tourism/aleksandrova.htm.
2. Андропов О.М. Стан рекреаційного комплексу України // Економіка і Екології, № 24, 2005. – С. 6–7.
3. Археологія Української ССР : В 3-х т. – Т.1., 1974. – С. 233.
4. Баженов Л.В. Поділля в працях дослідників та краєзнавців ХІХ-ХХ ст. – Кам'янець-Подільський, 1993. – 470 с.
5. Башта А.И. Инновационная стратегия развития рекреационной системы на базе энергосбережения: монография / А.И. Башта. – Симферополь : Крымучпедгиз, 2011. – 382 с.
6. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування – К. : 2001. – 395 с.
7. Безуглий І.В. Напрями вдосконалення територіальної організації регіональної рекреаційно-туристичної системи / І.В. Безуглий // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – №8(75). – С. 93–97.
8. Бережна О.О.: «Стан і проблеми розвитку рекреаційно-оздоровчого комплексу України в період переходу до ринкових відносин» // Економіка України, №4, 2003. – С. 5 – 7.
9. Бігняк О. П., Касіяник Л. В. ПТК Медоборського та Сатанівсько-Іванковецького природного ядра в структурі екомережі басейну р. Збруч // Подільські читання. Епоха природничих досліджень Поділля: історія, теорія, практика [Електронне видання] / Збірник наукових праць за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції, м. Кам'янець-Подільський, 9–11 жовтня, 2018 р., 2018. – С. 222-226.

10. Бобираєва О.В.: «Становлення і розвиток сфери рекреаційних послуг як напрям інтеграції до світового господарства» // Вісник Київського Національного університету ім. Т.Г.Шевченка - Випуск 57, 2002. – 6 с.
11. Боков М.А. Стратегическое управление рекреационными предприятиями в условиях переходной экономики / М.А. Боков. – СПб. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 368 с.
12. Бронецький Р. А. Курорт Сатанів: сучасний функціональний стан та перспективи розвитку. Рекреаційна географія і туризм. Тернопіль, 2009. Наукові записки № 2. С. 43 — 47.
13. Виклюк Я.І. Побудова fuzzy-моделі для визначення рекреаційного потенціалу євро регіону "Верхній прут" / Я.І. Виклюк // Вестник НТУ «ХПИ». Тематический выпуск «Системный анализ, управление и информационные технологии». – 2007. – №41. – С. 193–201.
14. Воловик В.М. Ландшафтознавчий аналіз природних ресурсів рекреаційних вузлів Східного Поділля // Український географічний журнал. – 1997. – № 1. – С. 39–64.
15. Впровадження цілей охорони біорізноманіття національного природного парку «Подільські Товтри»: Методичні рекомендації / Укладач Любінська Л.Г. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2007. – 40 с.
16. Вуйцик О.І. Рекреаційно-туристичний комплекс : питання термінології / О.І. Вуйцик // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Вип.3(46). – Ч.2. – С. 39–44.
17. Гайдук А. Формування туристичної ринкової інфраструктури як фактор підвищення ефективності функціонування ринку туристичних послуг // Регіональна економіка. – 1999. – №2. – С.172-178.
18. Герасимчук З. Регіональна політика розвитку рекреаційної сфери : механізм формування та реалізації : [монографія] / З. Герасимчук, М. Глядіна. – Луцьк : Надстир'я, 2006. – 164 с.

19. Головашенко О.В. Соціальні функції та види туризму в перехідному суспільстві // Нова Парадигма: альманах наукових праць. - Запоріжжя: Просвіта, 2000. - Вип.18. - С.23-27.
20. Городоччина: минуле й сучасність у контексті історії Поділля: Науковий збірник / Ред. кол: Л.В.Баженов, С.Є. Баженов, М.Б.Петров. – Городок, 1994. – С. 76-84
21. Грабарєв А.В. Імітаційна модель туристично-рекреаційного комплексу / А.В. Грабарєв // Моделювання та інформаційні системи в економіці. – 2012. – Вип.86. – С.133–145.
22. Гуменюк С.К. Туристські маршрути Хмельниччини : Путівник. – Львів, 1975. – С. 165.
23. Гудзь П.В. Економічні проблеми розвитку курортно-рекреаційних територій / П.В. Гудзь. – Донецьк : ІЕПД НАН України; Юго-Восток Лтд., 2001. – 270 с.
24. Данильчук В.Ф. и др. Методы оценки рекреационных территорий. — Донецк: ДИТБ, 2003. – 205 с.
25. Денисик Г.І. Природнича географія Поділля. – Вінниця: ЕкоБізнесЦентр, 1998. – С. 112-124
26. Довідник з археології України : Хмельницька, Чернівецька, Закарпатські області. – К., 1984. – С. 50.
27. Заповідна справа в Україні: Навчальний посібник / За загальною редакцією М.Д.Гродзинського, М.П.Стеценка. – К., 2003. – С. 132-138
28. Заповідне Поділля. Краєзнавчі нариси / За ред. Денисика Г.І. – Вінниця: Тезис, 2000. – 104 с.
29. Заповідні перлини Хмельниччини / під ред. Т.Л.Андрієнко. – Хмельницький: ПАВФ Інтрада, 2006. – 220
30. Захарченко П.В. Модели экономики курортно-рекреационных систем : монографія / П.В. Захарченко; науч. ред. А.И. Черняк. – Бердянск : Изд-во Ткачук А.В., 2010. – 392 с.

31. Збірник законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища. Том 10. – Чернівці: Зелена Буковина, 2004. – С. 169-183
32. Зелінський І. Про статистичну оцінку рекреаційно-оздоровчого забезпечення населення в регіоні / І. Зелінський // Регіональна економіка. Додаток «Регіони України. Економіко- статистичні порівняння». – 2001. – № 2. – С. 28–32.
33. Зорин И.В. Рекреационная сущность экологического туризма. / И.В. Зорин. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://lib.sportedu.ru/press/tpfk/2002N11/p9-13.htm>.
34. Кагало О.О. Шляхи оптимізації природо заповідного фонду Поділля у зв'язку з формуванням екомережі України // Матеріали Українсько-Польської міжнародної конференції. – Гримайлів, 2002. – С. 17-18
35. Кагало О.О., Скібіцька Н.В. Проблеми збереження біотичної і ландшафтної різноманітності Товтрового кряжу як псевдо гірської території // Менеджмент екосистем природо-заповідних територій: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 10-річчю НПП «Подільські Товтри». – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2006. – С. 125-131
36. Кирилюк Л. М. Ландшафти Подільської височинної висотно-ландшафтної області як об'єкти туризму. Географія. Вінниця, 2013. Наукові записки № 25. С. 102 – 108.
37. Кирилюк Л.М. Перспективи створення туристичних кластерів на території Поділля. Геополітика и екогеодинаміка регіонів. Вінниця, 2014. Наукові записки №2(13). С.580 — 584.
38. Кирсанов В.В. Концептуальные подходы к исследованию педагогических и рекреационных технологий в социально-культурной сфере. // Міжнародна науково- практична конференція «Педагогічні та рекреаційні технології в сучасній індустрії дозвілля», 4-6 червня 2004р. – К., 2004. –

[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://knukim.edu.ua/science_events_conf_osndoc.htm .

39. Кифяк В.Ф. Методи та принципи формування територіальних рекреаційних систем // В.Ф. Кифяк // Вісник ДІТБ. – 2013. – №17. – С. 51–54.
40. Кифяк В.Ф. Сфера рекреации и туризма как составляющая региональной экономической системы / В.Ф. Кифяк // Формирование рыночных отношений в Украине. – 2006. – №11(66). – С. 116–119.
41. Кльоц О.М. Інвентаризація дендрофлори парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Сатанівська перлина» // Літопис природи НПП «Подільські Товтри». Том VIII, – К.-П., 2005. – С. 187-189
42. Кльоц О.М. Природо-заповідний фонд Городоччини // Городоцький вісник. – Городок, 1997. – №6. – С. 4
43. Кльоц О.М. Програма фенологічних спостережень в урочищі «Стара гребля», географічний пункт м. Городок // Літопис природи НПП «Подільські Товтри». Том VIII, – К.-П., 2005. – С. 245-250
44. Кльоц О.М. Сатанівська бучина – перлина Поділля // Літопис природи НПП «Подільські Товтри». Том VIII, – К.-П., 2005. – С. 1-4
45. Кльоц О.М., Ковальчук С.І. Рослинність заказника «Городоцька дача» (Хмельницька область, Україна) // Український ботанічний журнал, 1994. – №4, –Т. 60. – С. 137-140
46. Ковальчук С.І. Геоморфологія і рослинність Товтрового пасма Хмельниччини // Подільський національний природний парк: доцільність і проблеми створення. – Кам'янець-Подільський, 1993. – С. 97-99
47. Ковальчук С.І. Заповідні природні комплекси – серцевина формування НПП «Подільські Товтри» // Рол природо-заповідних територій західного Поділля та Юри Ойцовської у збереженні біологічного та ландшафтного різноманіття: Матеріали українсько-польської наукової конференції 23-25 травня 2002 року. – Гримайлів, 2002. – С. 33-34

48. Ковальчук С.І. Товтрове пасмо Поділля: проблеми охорони і природокористування // Охорона і менеджмент об'єктів неживої природи на заповідних територіях: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Гримайлів: Джура, 2008. – С. 140-146
49. Ковальчук С.І., Задорожній М.А. Пам'ятки природи Хмельниччини: Іл. Нарис . – Львів: Каменяр, 1985. – С. 56
50. Козловська К.М., Гаврилюк В.М. Заповідні парки Хмельниччини. – Л.: Каменяр, 1970. – С. 25-32
51. Королёва Н.В. Имитационное моделирование направлений развития туризма в рекреационных зонах региона (на материалах Республики Адыгея) / Н. В. Королёва. – Майкоп : Изд-во АГУ, 2007. – 164 с.
52. Кузик С. Зміст науки «Туризм» і «географія туризму» / С. Кузик // Теоретичні та методологічні проблеми суспільної географії. – Львів, 2006. – С. 168–176.
53. Кузик С. Теоретичні проблеми туризму : суспільно- географічний підхід : [монографія] / Степан Кузик. – Львів : Видав, центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – 254 с.
54. Кузик С. П. Географія туризму : навч. посіб. / С. П. Кузик. – К. : Знання, 2011. – 271 с.
55. Куніцин С.В. Моделювання процесів розвитку підприємств туристично-рекреаційної сфери / С.В. Куніцин // Проблеми економіки. – 2012. – №3. – С. 130–136.
56. Куніцин С.В. Постановка задачі моделювання вибору організаційних форм інтеграційної взаємодії професійних учасників туристичного ринку / С.В. Куніцин [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/>.
57. Курорт Сатанів. URL: <http://www.sataniv.info> (дата звернення: 14.01.2019)
58. Кусков А.С. Рекреационная география: учебно-методическое пособие. /А.С.Кусков, В.Л.Голубева, Т.Н. Одинцова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://revolution.allbest.ru/geography/00012713_0.html .

59. Лясота О.Л., Кобець А.С. Ландшафтно-рекреаційні комплекси Товтровоного кряжу Хмельниччини // Подільський національний природний парк: доцільність і проблеми створення. – Кам'янець-Подільський, 1993. – С. 117-120
60. Масляк П.О. Рекреаційна географія : навч. посіб. /П.О.Масляк. – К. : Знання, 2008. – 343 с.
61. Мацала В. Формування і розвиток рекреаційно-туристичного комплексу Закарпатської області : автореф. дис. канд. екон. наук / В. Мацала ; НАН України; Інститут регіональних досліджень. – Львів, 1996. – 17 с.
62. Мацола В. Рекреаційно-туристичний комплекс України : [монографія] / В. Мацола. – Львів : ІРД НАН України, 1997. – 259 с.
63. Методика розрахунку обсягів туристичної діяльності // Наказ Державної туристичної адміністрації України та Державного комітету статистики України від 12.11.2003. - №142/394.
64. Михайліченко Г. Туристичний потенціал: методи оцінювання та інноваційний розвиток / Г. Михайліченко // Проблеми економіки. – 2013. – № 1. – С. 115–123.
65. Мініч І.М. Соціальні чинники і функції інфраструктури туризму: соціологічний аналіз: автореф. дис. к.с.н.: 22.00.04 - економічна соціологія. - К.: Інститут соціології НАН України, 2002. – 16 с.
66. Молнар О.С. Теоретичні основи розробки регіональної програми розвитку туристично-рекреаційного комплексу в системі стратегії соціально-економічного розвитку Закарпаття / О.С. Молнар, Ф.А. Вожинський, В.Й. Даньків // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. – 2013. – Вип.4(41). – С. 140–147.
67. Національна система туристсько-екскурсійних маршрутів «Намисто Славутича». – К., 1998. – С. 214–215.
68. Нездоймінов С.Г. Формування кластерної стратегії розвитку підприємництва в регіональному туристично-рекреаційному комплексі / С.Г. Нездоймінов // Економічні інновації. – 2009. – Вип.38. – С. 133–143.

69. Николаенко Д.В. Введение в рекреационную географию / Д.В. Николаенко, Т.В. Николаенко. – Х., 1998. – 178 с.
70. Нудельман М. Социально-экономические проблемы рекреационного природопользования / М. Нудельман. – К. : Наукова думка, 1987. – 132 с.
71. Пламеницька Є.М. Дослідження Кам'янець-Подільського замку // Археологія. – К., 1975. – С.15.
72. Природа Хмельницької області / За ред. К. І. Геренчука. – Львів : Вища школа, 1980. – 152 с.
73. Природа Хмельницької області / під редакцією К.І. Геренчука. – Львів: Вища школа. Видавництво при Львівському університеті, 1980. – 152 с.
74. Природний заповідник «Медобори». URL: <http://www.medobory-reserve.te.ua> (дата звернення: 13.12.2018)
75. Природно-заповідний фонд Хмельниччини становить майже 15% території області [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://vsim.ua/Podii/prirodno-zapovidniy-fondhmelnichchini-stanovit-mayzhe-15-teritoriyi-69524.html>.
76. Природо-ресурсний потенціал природних регіонів України : [монографія] / [В. Руденко, В. Вацеба, Т. Соловей]. – Чернівці : Рута, 2001. – 268 с.
77. Савіцька О.П. Стратегія розвитку туристичної індустрії в Україні: регіональні аспекти / О.П. Савіцька, Н.В. Савіцька [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/savicka.htm.
78. Слободенюк Е.В. Туризм як чинник гуманізації відносин між народами: автореф. дис. к.ф.н.: 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії. – К.: Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, 2003. – 18 с.
79. Солохин С. С. Когнитивное моделирование проблем развития предпринимательства в туристско-рекреационной системе юга России / С.С. Солохин // Известия южного федерального университета. Технические науки. – 2009. – №3. – С. 32–37.

80. Танасійчук О. Ю. Особливості природної складової рекреаційного комплексу Хмельниччини / О. Ю. Танасійчук // Геополітика и екогеодинамика регионів. – 2014. – Том 10. – Вып. 2. – С. 790–798.
81. Туристичні ресурси України: 36 наук, статей / Наук. ред. О.І. Лугова. — К., 1996. – С. 136 – 236, 268 – 275
82. Туристично-краєзнавчі дослідження. – Випуск 2. – К. : ЧП Кармаліта, 1999. – 656 с.
83. Україна. Природне середовище і людина. Серія карт. / Відп. ред. Л.Г. Руденко, В.М.Ліпінський, А.Л. Бондар. — К., 1993. – 56 с .
84. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. / Н.В.Фоменко. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
85. Харічков С.К. Регіональна парадигма цільової програми розвитку рекреації та туризму / С.К. Харічков, І.М. Дишловий, С.Г. Нездоймінов // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – №2. – С. 221–230.
86. Хоменко М. В. Стратегія регіонального розвитку Хмельницької області на 2011–2020 рр.. Хмельницький, 2011. URL : http://surdp.eu/uploads/files/SRD_Khmelnyskyi_oblast.pdf (дата звернення: 13.01.2019)
87. Цьохла С.Ю. Трансформація рекреаційної діяльності та туристичних регіональних ринків курортно-рекреаційних послуг : монографія / С.Ю. Цьохла. – Сімферополь : Таврія, 2008. – 352 с.
88. Черчик Л. М. Оцінка сучасного стану та перспектив розвитку рекреаційного природокористування в Україні / Л. М. Черчик // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 6. – С. 180–186.
89. Черчик Л. Наукові підходи до класифікації туристично-рекреаційних ресурсів / Л. Черчик [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/10027/3/klas_ttp.pdf.
90. Черчик Л. Стратегічний потенціал рекреаційної системи регіону: теорія, методологія, оцінка : [монографія] / Л. Черчик, Н. Коленда. – Луцьк : ЛНТУ, 2008. – 224 с.

91. Шабардіна Ю. Рекреаційний потенціал як складова продуктивних сил регіонального економічного простору : дис. канд. екон. наук / Ю. Шабардіна ; Чернігівський державний технологічний університет. – Чернігів, 2011. – 312 с.
92. Щепанський Е.В. Науково-методичні засади стимулювання розвитку туристично-рекреаційного комплексу регіону: автореф. дис. к.е.н.: 08.10.01. – К.: Науково-дослідний економічний ін-т Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, 2003. – 17 с.